

Balassagyarmati Törvényszék

2.P.20.529/2019/36. szám

A Balassagyarmati Törvényszék dr. Ujvári Tamás (1055 Budapest, Honvéd u. 22. B/1/3.) ügyvéd által képviselt Felperes1 (Cím1) felperesnek – dr. Molnár Arnold (2660 Balassagyarmat, Rákóczi út 13.) ügyvéd által képviselt Alperes1 (Cím1) alperes ellen sérelemdíj iránt indult perében meghozta a következő

ítéletet:

A törvényszék az alperes permegszüntetés iránti kérelmét elutasítja.

Kötelezi az alperest, hogy a felperesnek 15 napon belül fizessen meg 100.00.- (százezer) forintot.

Kötelezi a felperest, hogy az alperesnek 15 napon belül fizessen meg 10.000.- (tízezer) Ft elsőfokú perköltséget.

Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasítja.

A le nem rótt eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezéssel lehet élni, melyet előterjesztése esetén a Balassagyarmati Törvényszéken kell elektronikus úton benyújtani a Fővárosi Ítéltáblához címzetten.

A törvényszék tájékoztatja a feleket, hogy a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, kivéve, ha a felek bármelyike tárgyalás tartását kéri, a bíróság azt indokoltnak tartja vagy a tárgyaláson foganatosító tárgyalást kell lefolytatni.

A fellebbező félnek a tárgyalás tartására irányuló kérelmét a fellebbezésben kell előterjesztenie, a fellebbező fél ellenfele a fellebbezés kézbesítésétől számított 15 napon belül tárgyalás tartását kérheti.

Az ítélet ellen fellebbezést előterjesztő fél számára a Fővárosi Ítéltábla előtti eljárásban a jogi képviselet kötelező.

Indokolás

- [1] A törvényszék a lefolytatott bizonyítási eljárás és a rendelkezésre álló okiratok alapján az alábbi tényállást állapította meg.
- [2] A felperes szabadságvesztés büntetését tölti a Alperes1ben. 2018 évben 3 alkalommal került sor a szállítására, 2018.01.29-én Város1ra, 02.19-én Város1ról, majd 03.05-én ismét Város1ra szállították. Ezen szállítások körszállítás keretében történtek, amikor is minden alkalommal több fő egyidejű szállítására került sor. A szállítások során minden alkalommal személyi motozás történt az alperes szabályzatának megfelelően. Ennek lefolytatására a BV. intézet étkező helyiségében került sor, amelyen a körszállításon részt vevő valamennyi fogvatartott egyidejűleg jelen volt. Az ebédlőben lévő oszlopok előtt mintegy 8-10 asztal volt elhelyezve két sorban, itt folyt a fogvatartottak személyi motozása, a személyi motozást fegyőr felügyelte. A motozás elvégzéséhez a fogvatartottaknak előbb alsóneműre kellett vetkőzni, majd ezt követően az alsóneműt is le kellett venni. A ruházatot a fegyőrök átvizsgálták annak megállapítása érdekében, hogy nem tartanak-e maguknál a fogvatartottak olyan tárgyat, amelynek birtoklása tilos. Általában a fogvatartottaknak le is kellett hajolni, guggolni. Testüreg vizsgálat nem volt. Az a fogvatartott, akinek már a személyi motozására sor került, felöltözve várakozott az ebédlő hátsó részében, amíg a többi fogvatartott motozása is megtörtént. A már motozáson átesett fogvatartottakat nem különítették el oly módon, hogy a motozásban aktuálisan részt vevő társaikat ne láthassák meztelenül, paraván és egyéb takarás a motozások alkalmával nem volt. A felperes az előzőek szerinti motozáson esett át minden alkalommal a körszállítása kapcsán.
- [3] Több fogvatartott panasza alapján a Nógrád Megyei Főügyészség egyedi vizsgálatot végzett az alperesnél a körszállítások során végrehajtott személyi motozásokkal kapcsolatban. Az alperesi BV. Intézet Parancsnoka a vizsgálat kapcsán a Nógrád Megyei Főügyészséghez írt 2018. március 19-én kelt levelében nem cáfolta, hogy a motozások úgy történtek, hogy több fogvatartottnak egymás jelenlétében kellett meztelenre vetkőznie, álláspontja szerint azonban a motozás ennek ellenére nem volt megalázó. Tájékoztatva a Főügyészséget arról is, hogy a közelmúltban megjelent jogértelmezések kapcsán paraván készült a vetkőzéses motozások nagyobb közösségi térben történő végrehajtásához. A Nógrád Megyei Főügyészség a ügyszám1 sz. egyedi ügyben adott válaszában hivatkozott az intézkedések, az egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (továbbiakban: Bvtv.) 151. § (2) bekezdése értelmében arra, hogy a motozás nem csak megalázó, hanem szemérem sértő módon sem történhet. A Büntetés-végrehajtás Szervezet Biztonsági Szabályzatának kiadásáról szóló 26/2018. (III. 31.) OP. utasítás motozásra vonatkozó részletes szabályai továbbá előírják, hogy a motozás végrehajtása során a fogvatartott személyiségi – különösen a szeméremhez, intimitáshoz – kapcsolódó jogait csak indokolt esetben és kizárólag az intézkedés jogszerű céljának eléréséhez szükséges mértékben lehet korlátozni. Ezen jogszabályi előírások ellenére az ügyészség a motozások végrehajtásához kapcsolódóan nem látott semmilyen intézkedés tételére indokot, mert időközben az intézetben a motozás végrehajtásának a gyakorlatát megváltoztatták. Amennyiben az ún. „vetkőzéses” motozások nagyobb közösségi térben történnek, abban az esetben az paraván mögött történik – mely paravánok meglétéről az ügyészség személyesen is meggyőződött – még a körlet épületben az ilyen motozásokat elkülönített helyiségben végzi egy fő fogvatartott vonatkozásában egy fő végrehajtói állományi tag.
- [4] A felperes jogi képviselővel eljárva 2019. szeptember 23-i keltezéssel kárigény bejelentőlapot nyújtott be az alperesi intézethez 300.000.- Ft kár megfizetése iránt, melyben előadta, hogy minden körszállítás alatt álló fogvatartott akár hozták, akár vitték a BV. intézetből motozáson

esett keresztül. Közülük 8-10 személyt az asztalokhoz kísértek, akiknek le kellett vetkőzni és teljes ruházatukat átadni a BV. személyzet részére átvizsgálásra. A motozás kapcsán terpeszállásba kellett állni, leguggolni, előrehajolni. A BV. személyzet ez alatt szemrevételezéssel és motozással, azaz kezek testhez érintésével, a hajlatok, elfedett testrészek szabaddá tételével végzett vizsgálatot. Ennek kapcsán testüregi motozás nem történt. Ezen vizsgálatnak mind a jelenlévő 8-10 személy szemtanúja volt. Hivatkozott arra is, hogy ez nem egyedi jelleggel fordult elő, hanem éveken keresztül ez volt az alperesnél a gyakorlat. Ezzel az alperes megsértette a károsult személyiségi jogait, mellyel kapcsolatban sérelemdíjként kérte a 300.000.- Ft megfizetését. Csatolta az ügyel kapcsolatban a Nógrád Megyei Főügyészség egyedi ügyben hozott ügyszám1 számú levelét, mely egyedi ügyben adott tájékoztatást arról a panaszosnak, hogy a BV. intézet a panaszban foglaltakat nem cáfolta és módosította a motozások végrehajtásának a gyakorlatát.

- [5] Az alperesi intézet a ügyszám2 számú határozatában a felperes kárigényét elutasította azzal, hogy a határozat ellen a kézbesítéstől számított 30 napon belül keresettel lehet fordulni az intézet székhelye szerint illetékes bírósághoz. A határozat indokolásában rámutatott arra, hogy a BV. intézetek egyik kiemelt feladata, hogy a fogvatartottak szállítása során minden biztonsági intézkedés megtörténjen annak érdekében, hogy a szállításban részt vevő fogvatartottak semmilyen élet és vagyonbiztonságra veszélyes tevékenységet ne folytassanak, nem engedélyezett tárgyakat ne birtokolhassanak. Ennek kizárólagos eszköze az alapos motozás, csak így akadályozható meg, hogy az intézetbe tiltott tárgyak bejussanak. Mindezek az indokok kimerítik az intézkedés jogszerű céljának az eléréséhez szükséges mértéket. De utalt arra is az alperes a határozatában, hogy a jogi képviselő által benyújtott típusbeadványban nem szerepel az sem, hogy a nevezett motozására valóban a beadványban foglalt módon került volna sor, öt hány fogvatartott társa bámulta, mivel ez a tevékenység a fogvatartotti populációra egyáltalán nem jellemző, illetve kínos cselekményként jegyzik egymás közt is. Hivatkozott arra is az alperes a határozatában, hogy betartotta a fogvatartottakra vonatkozó jogszabályokat, nem állapítható meg nem vagyoni sérelem, amit valamely személyiségi jog megsértése önmagában is megalapozna, valamint okozati összefüggés sem állapítható meg a vélt jogsértő magatartás és a vélt nem vagyoni kár között.
- [6] A felperes a bírósághoz 2019. november 26-án érkezett kereseti kérelmében az alperesnek 300.000.- Ft sérelemdíj megfizetésére kötelezését kérte ugyanazon indokokkal, mint amiket az alperes felé a kárigény bejelentőlapon megjelölt.
- [7] A felperes a keresetét a Ptk. 2:42. §-ára, a Ptk. 2:52. §-ára, valamint Bvtv. 151. § (2) bekezdésére és a Büntetés-végrehajtási Szervezet Biztonsági Szabályzatainak kiadásáról szóló 26/2015. (III. 31.) OP. szakutasításra, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 2. § a.) és b.) pontjára alapította.
- [8] Nem vonta kétségbe magának a motozásnak a szükségességét, annak módját sérelmezte. Hivatkozott arra, hogy a perbeli helyzetben minden résztvevő rosszul érezte magát, az is, aki elszenvedte a motozást és az is, aki látni kényszerült azt. Álláspontja szerint az alperes a felperes emberi méltóságát sértette a motozási gyakorlatával, visszaélt a felperes kiszolgáltatott helyzetével, csekély jogérvényesítési képességével, félelmével, melyek megalapozzák a vele szemben érvényesíteni kívánt sérelemdíj jogszerűségét. Hivatkozott arra is, hogy az általa elszenvedett sérelem nem egyedi jellegű volt, azt minden motozásnál, minden esetben elszenvedte. Hivatkozott a Balassagyarmati Törvényszék ügyszám3 szám

alatti Fővárosi Ítéltábla ügyszám4 számú ítéletével jogerőre emelkedett döntésére is, mely a perrel érintett időszakra már megítélt az alperes terhére sérelemdíj fizetési kötelezettséget, megállapítva az alperes által elkövetett jogsértést.

- [9] Az alperes érdemi ellenkérelmében elsődlegesen a per megszüntetését kérte, másodlagosan a sérelemdíj megfizetésére, valamint a személyiségi jogsértés megállapítására vonatkozó kereset elutasítását kérte. A permegszüntetéssel kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a felperes a kártérítési igényét elutasító alperes által hozott határozatot 2019. október 24-én átvette, így ahhoz képest a nyitva álló 30 napos jogvesztő határidőn túl, 2019. november 26-án terjesztette elő csupán a keresetét.
- [10] A felperes által előterjesztett keresetet érintően érdemben arra hivatkozott, hogy a felperes nyilatkozatával szemben a személyi motozásra mindig a vonatkozó szabályok maradéktalan betartása mellett került sor, amelynek célja az volt, hogy a tiltott tárgyak bejutását megakadályozzák. Utalt arra, hogy az általános gyakorlat szerint motozásra mindig a bírói helyiségben került sor, ahol legfeljebb 2-3 fő motozása történt. Az ebédlőben akkor folyt a motozás, ha egyidőben nagyobb körszállítás érkezett. Az alsóneműt az ebédlőben végzett motozás idején is csak ténylegesen a motozás időtartamára kellett a fogvatartottaknak levenniük. Csatolta a BVOP szakutasítását a motozás gyakorlásának igazolására és a Büntetésvégrehajtás Országos Parancsnoksága 2017. februári levelét és áprilisi intézkedési tervét az ellenőrzések 2017. évben bekövetkezett szigorítására vonatkozóan. Utalt arra is, hogy még abban az esetben is, ha a felperes állítása helytálló lenne, a Fővárosi Ítéltábla ítéletében megállapítottak szerint is a felperes részéről elszenvedett sérelem nem olyan mértékű, amely alapot adna sérelemdíj megállapítására. Vitatta a felperes keresetét nem csak jogalapjában, deösszecszerűségében is.
- [11] A törvényszék mindenekelőtt az alperes permegszüntetés iránti kérelmét vizsgálta.
- [12] A peranyagból megállapíthatóan a felperes a kárigény bejelentését jogi képviselővel eljárva nyújtotta be a BV. intézetbe. A jogi képviselője részére adott megbízás ugyanis a jogsértő motozások miatti igénnyel kapcsolatban a BV. intézet és a perben illetékes törvényszék előtti képviselőre is vonatkozott. Az alperes is megállapítja az általa meghozott ügyszám2 számú határozatában, hogy a fogvatartott meghatalmazott ügyvédje útján fordult az intézmény felé kárbejelentési kérelemmel. Ennek ellenére a határozatot a fogvatartott részére kézbesítették 2019. október 24-én. A 30 napos jogvesztő határidő azonban nem a fogvatartott, hanem a jogi képviselője részére történt kézbesítéstől számít. Az alperes a perben nem igazolta, hogy a jogi képviselő részére történt kézbesítés időpontjához képest is eltelt volna a jogvesztő 30 napos keresetindítási határidő. Ezért a törvényszék a továbbiakban a felperes keresetét érdemben vizsgálta.
- [13] A Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 2:42. § (2) bekezdése értelmében az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok e törvény védelme alatt állnak.
- [14] A Ptk. 2:52. § (1) bekezdése értelmében, akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért. A (2) bekezdés értelmében a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire – különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározása és

a kimentés módjára – a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges. A (3) bekezdés alapján a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire – különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására – tekintettel, egy összegben határozza meg.

- [15] A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárások végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban Bvtv.) 143. § (1) bekezdés alapján az elítélt kárigényét – kivéve, ha szabadult – annál a büntetésvégrehajtási szervnél terjesztheti elő, ahol a kár bekövetkezett, más gazdálkodó szervezetnél végzett munkáltatás során annál a büntetésvégrehajtási szervnél, amely a szerződést a gazdálkodó szervezettel megkötötte. A (2) bekezdés értelmében a kártérítési igényt határozattal kell elbírálni, amely ellen az elítélt a közléstől számított 30 napos jogvesztő határidőn belül a határozatot hozó büntetésvégrehajtási szerv székhelye szerint illetékes bíróság előtt, illetve a munkáltatással összefüggésben keletkezett kártérítési igény esetén a munkaügyi perekben eljáró bíróság előtt keresetet indíthat.
- [16] A Bvtv. 151. § (2) bekezdés értelmében a motozás nem történhet megalázó, szeméremsértő módon.
- [17] A bizonyítás körében mindkét peres fél részéről tanúbizonyítás iránti indítvány történt. Figyelemmel arra, hogy a perbíróság előtt számos hasonló tárgyú per volt folyamatban, melyben a felek részéről megjelölt tanúk meghallgatása megtörtént, mindkét fél kérelmének megfelelően a törvényszék beszerezte ezen tanúk meghallgatásáról készült jegyzőkönyveket, és azok tartalmát a per anyagává téve értékelte a tanúnyilatkozatokat. Így a beszerezett ügyszám5 számú tanú1, tanú2, tanú3, tanú4 nyilatkozatát. A ügyszám6 számú jegyzőkönyvből tanú1, tanú2, tanú3, tanú4, tanú5, tanú6, tanú7 tanúk nyilatkozatát. A ügyszám7 számú jegyzőkönyvből tanú8, tanú3, tanú6, tanú9 nyilatkozatát. A ügyszám8 sz jegyzőkönyvből tanú1, tanú10, tanú11, tanú4, tanú3, tanú6 tanúnyilatkozatát.
- [18] A törvényszék felperes indítványára megkereste a Nógrád Megyei Főügyészséget, hogy a ügyszám1 számú ügyészi állásfoglalást és az ahhoz kapcsolódó iratanyagot küldje meg a bíróság részére, mely megkeresésre az ügyészség 48. sorszám alatt csatolt válasziratában azt a tájékoztatást adta, hogy ezen iratanyag megküldésére polgári bíróság részére nincs lehetősége.
- [19] A büntetésvégrehajtási intézetben fogvatartott tanúk – köztük az érdektelen tanú10 tanú is - a felperes személyes előadásával egyezően adták elő a motozás körülményeit, amely szerint egyszerre legalább 10-15 ember motozására került sor. Testüregvizsgálat nem volt, az alsónemű levétele után le kellett hajolni, guggolni. A motozás befejezését követően a fogvatartottak az oszlopok mögött várakoztak, azonban az oszlopok nem voltak alkalmasak arra, hogy az éppen vetkőző fogvatartottakat kitakarják. A felperesi tanúk cáfolták, hogy az alsónemű levétele során a fegyőrök a fogvatartottak közé álltak volna, hogy a testükkel takarják ki őket. Az alperesi tanúk előadták, hogy általában 10-15 fő vett részt a körszállításon, egyszerre maximum 6 asztalnál volt lehetőség a személyes motozásra. A motozás során a fegyőr úgy állt a fogvatartott mellett amikor az levetkőzött, hogy szeméremsértés ne történjen. A motozással végzett személyek a pillérek mögé kerültek

beállításra, annak érdekében, hogy ne lássák az éppen motozott személyeket. Az alperesi tanúk előadták továbbá, hogy már 2018. márciusa előtt is előfordult, hogy volt paraván a motozások során.

[20] A törvényszék a felek személyes meghallgatása és a rendelkezésre álló tanúnyilatkozatok alapján úgy a felperes, mint az alperes által bejelentett tanúk nyilatkozatai alapján megállapította, hogy azokban a motozás tényét, a motozás körülményeit illetően nagyon kis mértékű eltérés volt tapasztalható. Ez elsődlegesen arra vonatkozott, hogy a fegyőrök takarásba lépéssel akadályozták meg azt, hogy a fogvatartottak láthassák a motozást fogvatartott társuknál. Azt maguk az alperesi tanúk sem vitatták, hogy a paravánt megelőző időszakban más kitakarási lehetőség nem volt. Az pedig okiratból megállapítható, hogy a BV. Intézet Parancsnoka 2018. március 19. napján kelt levelében maga is elismerte azt, hogy csak ebben az időszakban került sor a paravánok rendszeresítésére, melyet az ügyészi vizsgálat is megerősített. Így nem vitásan a felperes által megjelölt időpontokban paraván még a BV. intézetben nem volt biztosított. Figyelemmel arra, hogy az alperesi büntetésvégrehajtási intézet nem tett meg mindent annak érdekében, hogy a körszállításon résztvevő fogvatartottak egymást a személyes motozások során intimitást sértő módon, alsónemű nélkül, meztelenül láthassák, a törvényszék megállapította, hogy 2018. március 19-ét megelőzően az alperesi intézetben a körszállítások során eszközölt személyes motozásra az emberi méltóságot, szemérmét sértő módon került sor. Megállapítható ugyanis, hogy az alperes által ennek érdekében tett intézkedések, tehát az, hogy a fegyőrök esetlegesen kitakarták a fogvatartottakat egymás elől, illetve a motozással végzett személyek az oszlopok mögé kerültek beállításra, nem voltak alkalmasak arra, hogy maradéktalanul megakadályozzák, hogy a körszállításban résztvevő személyek, illetve a személyes motozásban éppen résztvevő több személy egymást meztelenül, szeméremsértő módon láthassa. A felperesben ez a helyzet a visszatérő megalázottság érzését váltotta ki. Fentiek alapján a törvényszék megállapította, hogy az alperes a körszállítások során minden esetben a felperes által megjelölt időpontokban megsértette a felperes emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogát. A törvényszék ezért alaposnak találta a felperes sérelemdíj iránti igényét. Azt a jogsértés súlyára a jogsértés ismétlődő voltára, valamint a sérelmet szenvedett félre gyakorolt hatására figyelemmel mérlegeléssel 100.000.- Ft-ban állapította meg. Ezen mérlegelésnél figyelemmel volt a törvényszék arra is, hogy a motozásra szükségtelenül sok ember jelenlétében került sor, szeméremsértő módon, egymás nemű szerveinek láthatóságára kiterjedően, a már amúgy is eleve kiszolgáltatott helyzetben lévő fogvatartottak vonatkozásában. Ezen túlmenően azonban a felperes a saját érzésein túlmutató konkrét hátrányt az ügyben nem, hogy nem bizonyított, de nem is állított. Továbbá megállapítható az is, hogy a felperes mindössze 3 alkalommal kényszerült ezt a helyzetet elviselni. Ezért a törvényszék a rendelkező rész szerinti sérelemdíj összegénél magasabb fizetési kötelezettség megállapítását nem tartotta indokoltnak.

[21] A felperes a benyújtott költségjegyzék nyomtatványon perköltségigényét mindösszesen 220.000.- Ft-ban jelölte meg, 50.000.- Ft-ot ügyfelvétel címén, 50.000.- Ft-ot keresetírás címén, 20.000.- Ft-ot a 2019-es találkozások költségeként, míg a két tárgyalásra tárgyalásonként 50.000.- Ft-ot feltüntetve, míg az alperes a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 2. §, (1) bekezdés a.) pontja alapján kérte a perköltsége megállapítását. A felek közötti pernyertesség-pervesztesség aránya az alperes javára 2/3-ad-1/3-ad arányban mutatható ki, ezért az alperes a 200.000.- Ft után 10.000.- Ft elsőfokú perköltségre tarthat igényt. A felperes ezen perköltség megfizetésére a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles.

- [22] A felperes személyes költségmentessége és az alperes illetékmentessége folytán a per tárgyi költségfeljegyzési jogára tekintettel le nem rótt eljárási illetéket a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam viseli.
- [23] Az ítélet elleni fellebbezés lehetősége a Pp. 365. § (5) bekezdésén alapul.

Balassagyarmat, 2021. május 14.

Dr. Pappné dr. Makka Éva sk.
eljáró bíró